

Handläggare
Kommunstyrelseförvaltningen
Maria Knutsson
Kommunjurist
+46857829334
mia.knutsson@tyreso.se

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse
Datum
2023-02-13

Sida
1 (4)
Diarienummer
2023/KS 0022

Mottagare
Kommunstyrelsen

Yttrande till Riksdagens Ombudsmän (JO) avseende anmälan angående utlämnande av allmän handling

Förvaltnings förslag till beslut till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen antar nedanstående yttrande och överlämnar det till Riksdagens Ombudsmän (JO).
2. Kommundirektören får i uppdrag att göra en översyn av rutiner kring utlämning av allmänna handlingar och hantering av situationer då klagomål inkommer samt att kontrollera behov av utbildning till berörda.

Cynthia Runefjärd
Kommundirektör

Elin Waltersson
Chef stöd- och servicekontoret

Sammanfattning

Gunilla Malmqvist har fört fram klagomål mot kommunstyrelsen, i en anmälan till JO. Hon berättar att hon inte fått del av allmänna handlingar som hon begärt. JO begär att kommunstyrelsen ska yttra sig. Den eller de befattningshavare som berörs bör ges tillfälle att lämna synpunkter.

Kommunstyrelsen ska också redovisa sin bedömning, särskilt utifrån reglering i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Nedan redovisas ett yttrande där förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen medger att rutiner behöver förbättras med anledning av det inträffade. De tjänstepersoner som berörs, det vill säga en trafikplanerare och personal vid

kommunens kontaktcenter, samt arkivarie vid kommunen, har beretts möjlighet att lämna synpunkter på nedanstående yttrande.

Yttrande

Bakgrund

Gunilla Malmqvist har i sin anmälan berättat att hon den 28 oktober 2022 skickade en synpunkt till Tyresö kommun via formulär på kommunens hemsida med anledning av en ombyggnad som berörde vägkorsningen Tranbärsvägen/Myggdalsvägen. Den 2 november kompletterade hon sina synpunkter med att formellt begära att få del av beslutsunderlag och eventuell konsekvensanalys. Den 8 november begärde hon på nytt att få handlingarna samt även byggnadsritningar och/eller upphandlingsunderlag. Hon återkom också den 16 november och den 2 december. Av hennes redogörelse samt till anmälan bifogad mailväxling framgår att hon, vid den tidpunkt då anmälan skrevs, fått svar men inte de svar hon begärt.

Omständigheter som framkommit efter kontakt med berörda tjänstepersoner

Efter kontakt med Emma Lidell, trafikplanerare, som också är den som huvudsakligen besvarade Gunilla Malmqvists frågor, har följande framkommit.

Det har skett en ombyggnad vid den aktuella vägkorsningen. Ombyggnaden beställdes som ett led i verkställandet av kommunens cykelplan, som i sin tur beslutats utifrån kommunens trafikstrategi och handlade alltså om att förbättra förhållandena för cyklister. Något separat beslut om det aktuella vägavsnitt som Gunilla Malmqvist hänvisar till finns inte, inte heller någon konsekvensanalys. Arbetet avropades från befintligt ramavtal och något upphandlingsunderlag finns inte. Ritningar som Gunilla Malmqvist begärt förvaras inte heller vid kommunen. Detta beror på att vägarbetet var av begränsad karaktär och begränsad ekonomisk betydelse samt skedde utifrån tidigare beslutade riktlinjer.

I normala fall skulle förändringen av vägavsnittet passerat obemärkt, men på grund av ett utformningsfel gällande kantstenshöjd och svängradie på överfarten vid Tranbärsvägen inkom ett flertal klagomål från kommuninvånare. (Felet kommer att åtgärdas så snart snösäsongen är över.)

Kommunen följde sedan tyvärr inte befintliga rutiner vid besvarandet av Gunilla Malmqvists meddelanden, till följd av tillfällig arbetsanhopning.

Först den 22 december fick Gunilla Malmqvist svaret att de handlingar hon huvudsakligen begärde inte fanns.

Hon har haft rätt till ett överklagbart, skriftligt, beslut i ärendet om hon då fortsatt hade önskat få del av handlingarna, men begärde inte längre dessa efter det sista svaret. Kommunen har lämnat ut de handlingar man hade tillgång till.

Tillämplig lagstiftning

JO har begärt att kommunstyrelsen redogör för bestämmelserna i 2 kap 15-16 §§ tryckfrihetsförordningen och 6 kap 3 § tredje stycket OSL.

Av 2 kap 15-16 §§ tryckfrihetsförordningen framgår bland annat att en allmän handling ska lämnas ut genast eller så snart som möjligt. Den som begär att få ut en kopia av allmän handling har rätt att få det mot fastställd avgift.

Av 6 kap 3 § tredje stycket OSL framgår att den enskilde ska informeras om möjligheten att begära myndighetens prövning och att det krävs ett skriftligt beslut av myndigheten för att beslutet ska kunna överklagas.

Även bestämmelser förvaltningslagen (2017:900), särskilt 6 § samma lag, bedöms vara av intresse.

Av bestämmelsen i 6 § förvaltningslagen framgår bland annat att en myndighet ska se till att kontakterna med den enskilda blir enkla och smidiga.

Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta tillvara sina intressen.

Kommunstyrelsens bedömning

Kommunstyrelsen bedömer att den aktuella begäran om allmänna handlingar till större del avsett handlingar som inte förvaras vid kommunen.

Bestämmelserna om utlämnande av allmänna handlingar har därmed bara varit aktuella till den del begäran omfattat om kommunens trafikstrategi och cykelplan. Kommunstyrelsens bedömning i denna del baseras på bestämmelserna i 2 kap 3-4 §§ tryckfrihetsförordningen, där det anges att en allmän handling är en framställning i skrift eller bild som förvaras vid myndigheten. De handlingar som begärdes i ärendet uppfyllde inte detta.

Däremot är det tydligt vid genomläsning av ärendet att Gunilla Malmqvist, som svar på sina frågor långt tidigare borde fått information om att det enda beslutsunderlag som faktiskt fanns hos kommunstyrelsen var den beslutade

trafikstrategi och cykelplan som också finns på kommunens hemsida. Hon hade inte bort behöva begära handlingar vid det antal tillfällen som skett.

Kontakten med den enskilde har därmed inte skett på ett så enkelt och smidigt sätt som möjligt och kommunen har brustit i sina skyldigheter utifrån såväl OSL (skyldigheten att lämna ut de handlingar som begärs skyndsamt) som förvaltningslagen.

Kommunen avser mot den bakgrunden se över sina behov av förtydligade rutiner beträffande hantering av förfrågningar om utlämning av allmänna handlingar, samt genomföra en översyn över hur stöd till enskilda befattningshavare när misstag som ger upphov till flera klagomål från allmänheten inkommer, så att bestämmelserna i förvaltningslagen kan följas även i sådana situationer.

Bilagor

1. Fortsatt mailväxling mellan Gunilla Malmqvist och kommunens representanter
2. Typbild över cykelöverfart som sänts till Gunilla Malmqvist